

KMETSKI LIST

Številka 30

Ljubljana dne 26. julija 1939

Leto XXI

To je naša pot

Zadnja leta se dele duhovi (vsaj zdi se tako) v dva velika tabora, ki jih označujemo z besedama:

Totalitarizem—demokracija

Seveda se spodobi, tako vsaj nekateri pravijo, da se tudi mi odločimo za to ali ono stran.

O demokraciji nam menda ni treba posebej govoriti. To je tista oblika organizirane človeške družbe, v kateri je glavni činitelj volja naroda, ki jo izražajo ljudski zastopniki.

Tudi totalitarizem je dovolj znan, pa naj se že imenuje fašizem ali narodni socializem ali kakor koli. Zamisel ni nova. Poznamo jo iz zgodovine daljnih dob.

Ker pa se življenje javlja v nešteto oblikah, se nam zdi, da je tudi v organizaciji družbe poleg teh mogoča še marsikatera druga oblika.

To je eno. Še bolj važno pa je drugo. Trdimo namreč, da ima vse na svetu le relativno vrednost, tako tudi taka ali drugačna ureditev družbe. Kar je mogoče komu v srečo in prospeh, je lahko drugemu v breme in pogubo. Zato ni mogoče zamisliti posameznih narodov nikoli posplošiti in jih proglašiti za splošno veljavne in edino pravilne. Vse je le pogojno.

Človek in zemlja

Že o posamezniku vemo, da močno vpliva na izoblikovanje njegovega značaja okolica, iz katere je izšel. Drugačen je človek z ravnine, drugačen oni s planin, drugačen iz krajev, kjer je zemlja močno rodovitna, drugačen spet iz krajev, kakršni je naš Kras. Prav tako močno vpliva na človeka podnebje. Saj vemo, da je južnjak nategel, bolj glasen in v marsikaterem oziru drzno nepremišljen, medtem ko je severnjak okornejši, hladnejši, zato pa dosti bolj vztrajen kakor njegov južni brat.

Vse to je treba imeti pred očmi, kadar razmišljamo o družabni ureditvi doma ali po svetu. Kakor se ista obleka ne prilaga vsakemu životu, tako ista ideja ni za vsak narod sprejemljiva v enaki meri, ne glede na to, ali je sama po sebi dobra ali slaba. Navedli bi za to trditve lahko vrsto primerov iz raznih panog človeškega udejstvovanja, vendar naj zadostuje le splošna ugotovitev, ker tu ni prostora za podrobnejša naštevavanja in razčlenjevanja.

Tradicija

Vzlic temu bi radi opozorili še na neko okolnost, ki se nam zdi odločilno važna. Pri izbiranju družabne ureditve se je treba v veliki meri ozirati na — narodno tradicijo, na vse ono, kar si je narod tekom stoletij sam izbral in izoblikoval ter spoznal za dobro in pravo.

Ako sledimo v zgodovino nazaj, vidimo, da so razni narodi na nizki stopnji omike živeli glede na družabni red zelo različno. Med njimi smo Slovani imeli svoje življenje urejeno na

zadružni podlagi

in torej nič bolj naravno kakor zahteva, da tudi sedanjost organizacijo družbe skušamo spraviti v sklad z zadružno mislijo. S tem pa smo v jedru že tudi povedali, kaj hočemo in po čem stremimo.

Razume se, da pri tem ne mislimo za druge v nekdanji obliki. Razvoj civilizacije in kulture je marsikaj spremenil in izpopolnil, izoblikoval v navidezno novo, v jedru pa smo vendar ostali, kar smo bili, in je vsakdo izmed nas v dobrem in slabem dedič svojih davnih prednikov.

Položaj Slovencev

se je tekom stoletij močno spreminjal, nikdar pa ni bil tak, da bi bil zavidanja vreden. Kazalo je že, da bomo utonili v tujem morju, ko nam je usoda sredi prejšnjega stoletja v osebi Mihe Vošnjaka dala človeka, ki se je pogumno vrget na delo in začel pri nas oživiljati zadružništvo. S tem je bil postavljen temelj novi dobi in samo na tem temelju moramo graditi, ako sebi in narodu res želimo srečo in uspeh.

Dokaz za to je dejstvo, kako primeroma naglo se je pri nas razvilo zadružništvo, ki je za Vošnjakom našlo kmalu močnega organizatorja in propagatorja v osebi Janeza Ev. Kreka.

Vošnjak in Krek, obe ti dve imeni pomenita slovenskemu javnemu delavcu kulturno-gospodarski program, ki ga je narod sprejel in potrdil. Zato go je treba ohraniti, oblikovati dalje in ga neprenehoma izpopolnjevati.

Motil bi se pa, kdor bi mislil, da je z razmeroma velikim številom združenj, ki pri nas že delujejo z večjim ali manjšim uspehom, vse opravljeno in cilj dosežen. Ne! To je šele začetek, a pot do cilja je še dolga in strma.

Od samega dejstva ustanavljanja in obstoja združenj je treba preiti na zadružno vzgojo naroda, kmeta, delavca in izobraženca. Kadar bo to doseženo, bo sam po sebi dan odgovor na vprašanje, kaj in kam stremimo.

Vsaka ptica rada tja zleti, kjer se izvali. Tudi mi lahko brez fašizma in komunizma najdemo pravo pot. Lahko se okoristimo z vsem, kar je svet na desni in levi po mučnih blodnjah in tveganih poskusih spoznal za dobro, ne da bi nam bilo treba ponavljati vse te napore.

Ako smo to povedali, smo menda v bistvu povedali vse, kar je potrebno. Pаметen človek to itak ve in razume, kdor pa namenoma noče vedeti, tega seveda tudi naša poštena beseda ne more in ne bo mogla poučiti.

V zadružno gospodarsko-družabno obliko pa ne stremimo morda samo iz spoštovanja do preteklosti, iz nekake narodnostno-rasne trme, ampak tudi in zlasti še zaradi tega, ker nam to nujno narekujejo razmere. Sestav našega gospodarskega življenja je tak, da najde rešitev in napredek samo v združenju. Naša gospodarstva so premajhna, da bi posamič mogla tekmovali v težki življenjski borbi. Denarna sredstva posameznikov so neznata, zemlja malo rodovitna. Vse te in še cela vrsta podobnih okolnosti naravnost narekujejo pot v združeno.

Ovirajo pa jo premnoge neugodne okolnosti, ki jih bo treba premagati in odstraniti. To pa je zopet vprašanje zase. Ker je važno, bomo o priliki seveda spregovorili o njem.

Praznik žetve

Praznik žetve, ki ga je preteklo nedeljo priredilo Društvo kmetov fantov in deklet iz Sv. Bolfenke pri Središču, je bil veličastna manifestacija in ponovno priznanje delu mladine za dvig naše vasi. Mladina se je zbrala pri tovarišu Tomažiču na Vitanju, od koder je v slikoviti povorki, ki so jo tvorili kmetiška konjenica z zastavami, kolesarji, žanjice, na čelu katerih je bil zeleni prapor in venec iz klasja z napisom: »Setvi rast — žetvi čast!«, za njimi deca, vozači in ostali gostje odkorakali ob prijetni godbi, petju in vzklikih navdušenja v Lačaves. Tu pri tovar. Ivo Štamparju je stal slavalok z napisom: »Za moč, pravico, čast vas! naše delo naj zori!«, ob katerem, kakor tudi v bližnjem senčnem sadonosniku je bila zbrana množica gostov, ki so žanjice »v dečvah« navdušeno pozdravljali. Po sprejemu gostov smo se vsi skupaj podali na

bližnjo njivo, kjer se je okoli govorniškega odra, ki ga je krasila trobojka in zeleni prapor, kakor tudi okoli tekmovališča zbralo čez 1200 ljudi od blizu in daleč. Lepo in posrečeno izbrani prostor je dovoljeval, da so tudi od daleč iz obronkov gor in gozdov prisostvovali in opazovali potek tekme. Po prisrčnem pozdravu na vse goste in zastopnike raznih društev je predsednik tov. Jožko Tomažič v krepkih in jasnih besedah očrtal pomen organiziranega dela kmetiške mladine, pomen praznika žetve, pozivajoč pri tem k složnemu in nesebičnemu delu za napredek kmetiške vasi, kmetiškega stanu in kmetiškega doma vse, ki so čistega srca in poštenih namenov. V imenu ptujskega okrožja je pozdravil tovariš Mirko Plepelec, želeč delu društva obilo uspehov. Prekmursko okrožje sta zastopala tov. Titan Ludvik in Kumin Karl.

Sledila je tekma žanjic. Kljub vročini, ki je pritiskala, so bile žanjice sveže in čile ter so na dano znamenje krepko pognale svoje srpe, da se je zlato rženo klasje hitro vrstilo v snope. Gledalce se je polastilo nepopisno navdušenje. Dasi je to že deveta tekma v našem kraju, še ni izgubila privlačnosti, se ni povsakdanjila, temveč v polni meri obdržala svoj čar: dati priznanje delu in vliti novega poguma, češ »pridelujemo kruh — kaj je še več?« Jasni obrazov so gledalci sledili slednjemu gibu urnih žanjic, katerih vrste so v prijetno iznenadenje bile pomnožene s številnimi novinkami, mladimi članicami, ki so se odlično izkazale. Druga za drugo so hitro prispele na cilj, tekma je bila končana. Ocenjevalna komisija je pregledala delo, občinstvo pa se je podalo na veselični prostor, od koder je devet kolesarjev štartalo k dirki na progi čez Središče-Ormož-Vuzmetinci. Po ugotovljenih rezultatih je tov. predsednik pozval žanjice, dirkače in goste k razglasitvi izida tekem in razdelitvi nagrad, za katero je vladalo živo zanimanje. Podal je besedo medtem prispelemu zastopniku Zveze tov. Vlad. Kreftu, ki je v svojem jasnem govoru pozval vse k složenemu delu v taboru Matije Gubca. Vsi navzoči so govorniku spontano pritrdjevali, kakor tudi nazdravljali tekmovalkam, ko je bil izdan rezultat. Prva z 19 točkami v 6 in pol minute z 8 snopi tov. Danica Zabavnikova, druga z 18 točkami v času 6 min. 50 sek. z 11 snopi tov. Frančiška Štamparjeva, tretja z 18 točkami v času 12 minut s 17 snopi tov. Mimika Novakova, ki je obenem prejela pohvalno priznanje za najlepše delo in

čistočo, in četrti s 17 točkami v času 7 minut z 12 snopi tov. Katika Lukmanova. Sledilo je ostalih devet žanjic v malih presledkih. Vse so prejele lepe spominske nagrade. Tudi dirkači so se prav lepo izkazali: progo 29 km so prevozili

Del žanjic tekmovalk po tekmi žanjic 9. julija 1939 v Lačavesi.

v času 62 minut in 15 sekund, in sicer: I. Martin Čurin iz Vodranec, II. Vinko Tkalec iz Središča in III. Drago Rajh iz Vodranec. Nad vse lepo uspeli prireditvi je sledilo prav prijetno domače razpoloženje, ki mu ni hotelo biti konca. Vsak, ki je odhajal, je bil vesel, da je v prijetni družbi lepo preživel popoldan, pripomogel k lepemu uspehu z zavestjo, da: V delu zložni zmagamol

junaški skupnosti hoče dati bolgarski narod iz sebe moč in idejo svetega Cirila in Metoda kot sredstvo za združitev vseh Slovanov v veliko kulturno rodovino. Graditi moramo vsi z vami Junaki in Sokoli ogromno zgradbo slovankega bratstva in slovanske kulture!<

»Jutro« poroča v zadnji nedeljski številki: »Kakor je znano, je dr. Stojadinovićevo interpelacijo, odnosno njegov oklic srbski javnosti, podpisalo 83 poslancev in 20 senatorjev. Sedaj objavljajo beograjski listi pismo poslanca Stanke Dragosavljevića predsedniku vlade g. Cvetkoviću. V pismu g. Dragosavljević izjavlja, da s svojim podpisom interpelacije ni imel namena manifestirati proti politiki sporazuma in izjavljati nezaupanje predsedniku vlade, temveč da bo nasprotno, še nadalje požrtvovalno podpiral politiko g. Cvetkovića, zaradi tega je gospod Dragosavljević obvestil g. Stojadinovića, da odklanja vsako nadaljnje sodelovanje z njegovo akcijo.«

trgale od severnega ledenega morja.

Sonce se je nagibalo k zatonu, bilo je še vroče, na tekmovališču pa je dahnil rahel vetrič ter božal zborovalce in pohladi naša, od navdušenja razgreta srca. Nepopisna radost me je navdajala, ko sem opazoval veselo vrvenje tekmovalk, tovarišic in tovarišev, posebno še, ker so se moje desetletne želje spremenile v živo resnico.

Po otvoritvi mladinskega zborovanja in pozdravu predsednika društva je govoril tovariš Stermečki, ki je orisal težave skozi katere je moralo društvo od vsega početka do danes. Končno je govoril predsednik Zveze tov. Ivan Kronovšek, ki je orisal pomen kmetskega praznika, potrebo vaše skupnosti in kmetske sloge.

Odkrite in jasne besede so vplivale na duše zborovalcev — tudi na tiste, ki jim naš pokret ne gre do sedaj v račun, da je moral govornik zaradi močnega aplavza, večkrat prekiniti govor. Po zaključku zborovanja se je začela toliko zaželjena

tekma žanjic.

Dekleta tekmovalke so zavzela svoja mesta. Na njih je bilo opaziti neko vznemirjenost, saj so se ta dan prvič v življenju s svojim delom pokazale pred toliko množico ljudstva. Medtem je ena in druga z bistrim pogledom preletela množico... Na dano znamenje se zarijejo srpi med pšenične bilke, ki so pričele padati druga za drugo. Množica napeto sledi tekmovalkam. Tu pa tam pade kakšna šaljiva, dekleta so pa urno in junaško sukala srpe, snopi se kopičijo in po preteku 16 minut je padla zadnja bilka s svojo zlato glavico.

Po končanem tekmovalstvu smo se vrnili v lepi povorki na veselični prostor. Sonce že skoraj zahaja. Po polju zadoni med vriskanjem vesela fantovska pesem. Na tekmovališču ostane le komisija, ki oceni delo tekmovalk.

Na veseličnem prostoru gostje zasedajo mize. Godba igra poskočnice. Fantje in dekleta veselo pojejo, plešejo, danes je njihov dan, njihov praznik. Gostje pri kapljici dobrega »Bizeljanca« živahno kramljajo in razpravljajo o manifestaciji. Vse je živo kakor na mravljišču.

Medtem se vrne s tekmovališča komisija, ki je ocenila delo tekmovalk, objavila rezultat ter razdelila nagrade. Vse zopet utihne, ko predsednik komisije tov. Povlič objavlja rezultat in deli nagrade. Prvo mesto si je priborila tov. Micka Arzenšek, drugo Milka Škof, tretjo Mima Putrih. Vse tekmovalke, 10 po številu, so prejele lepe nagrade in jih bodo imele za lep spomin.

Med kramljanjem gostov, petjem in srebanjem dobre kapljice minevajo hitro ure. V prvih nočnih urah so se začela praznična omizja, godba utihne, ljudje odhajajo k počitku z neizbrisnim spominom. Nebo je lahno oblačno, tu in tam se pokaže mesec s svojim hudomušnim nasmehom.

Fantje in dekleta, spet ste pokazali svojo kmetsko zavednost in na polju kmetske skupnosti vrezali prav široko brazdo. S počastitvijo kmetskega dela ste dali duška in zadoščenje kmetskim žuljem.

Minil je praznik tistega stanu, ki ustvarja dobrine, brez katerih bi ne bilo življenja človeštva. Društvo kmetskih fantov in deklet Bizeljsko se zahvaljuje vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč, zlasti vsem pripravljalnemu odboru Društva kmetskih fantov in deklet in tov. društvu Vel. Obrež. Enako se zahvaljujemo tov. Balnu, ki nam je odstopil njivo. Predvsem pa se zahvaljujemo tov. Kronovski za tako lep in jedrat govor, s katerim nas je napojil z novim duhom in pred vsemi dokazal, da je naša pot odkrita in prava, po kateri krepko korakamo naprej!

A. Škof.

Kaj pravijo?

»Sokolska volja« poroča: Mitropolit Stefan, poglavar bolgarske pravoslavne cerkve — mož široke slovanske razgledanosti in visoke izobrazbe — je ob priliki IX. vsejunaškega zleta sprejel zastopstvo uprave Sokolov in Junakov v svoji soljiški rezidenci. Brate Junake in Sokole je pozdravil cerkveni knez z iskreno besedo, rekoč med drugim:

»Sokolska in slovanska ideja predstavlja zdravo obliko ideje vsega Slovanstva. Slovanska misel, ki naj prešinja vse Slovane, teži k trajnemu miru med narodi in državami. In kakor ste tudi v sedanosti vi Sokoli in Junaki nosilec ideje svobode, tako smo bili in moramo biti vsi Slovani borci za isto idejo: tujega ne zahtevamo, a svojega ne dāmo! — Te sokolsko-junaške manifestacije, ki se odigravajo tu pred našimi očmi v tako burnem in žalostnem času, me pretresajo do ginjenosti. V tej sokolsko-

Kmetski praznik na Bizeljskem

Z nekim nasmeškom je prikukalo sonce v nedeljo 9. julija izza Slemenca, kakor da bi hotelo najti vse bizeljske fante in dekleta v spanju. Toda navajeni zgodnjega vstajanja, so bili že vsi budni, saj so imeli, združeni v Društvu kmetskih fantov in deklet, svoj 2. Kmetski praznik s tekmo žanjic.

Bizeljsko si je nadelo slavnostno oblačilo. Veličasten je bil ta praznik dela in si ga nihče v vsej svoji mogočnosti ne more predstavljati, kdor ni bil takrat med nami. Na slavnost so prihiteli od blizu in daleč, saj je bilo okoli tri tisoč ljudi. Prispelo je tudi članstvo tovariških društev iz Vel. Obreža, pripravljalnega odbora Kapele, Št. Petra, Pišec in celo iz Hrvatske, kar je znak, da prodira kmetska ideja daleč na okoli.

Ljudje so strmeli nad povorko, ki se je formirala ob dveh popoldan v Zg. Sušici. Na čelu povorke je jezdil praporščak, nato pa ostala konjenica z državnimi in slovenskimi zastavami. Sledila je godba na pihala iz Kapel, skupina fantov s kosami in zelenimi prapori; nato

pa naša dekleta-tekmovalke. Lep je bil pogled na to skupino. Sama mlada, rdečelična in brhka dekleta v dečvah in oborožene s srpi. Sledijo jim male grabljice in žanjice, nato pa dolga vrsta kolesarjev. Zadnji del povorke pa so tvorili okrašeni vozovi, ki so predstavljali in poveljevali vse vrste kmetskega dela. Prvi je predstavljal kmetsko svatbo, drugi mlatiče, tesarje, klepače, predice, perice itd.; zaključile so pa kuharice, kjer se je dobilo jedi in pijače. Vsa množica Gubčevih vojščakov je navdušeno vriskala, pela in manifestirala s klici za kmetsko slovo, vaško skupnost itd. in korajžno odkorakala na tekmovališče, ki je bilo okrašeno z državnimi in zelenimi zastavami.

Krasna je ta slika narave. Popotnik ostrmi, ko zre v lepe vinske griče, kjer pridelujejo Bizeljanci svojo žlahtno kapljico, ki slovi kot izborna vino in v lepo dolino, skozi katero si je v čudnih vijugah utesnila strugo Sotla. Modrina neba se spaja z vrhovi vinskih gričev, le daleč v ozadju je videti gore belih oblakov, pa kot bi plavale po morju ledene skale, ki so se od-

Doma in drugod

Nj. Vel. kralj Peter II. na Bledu

Po prelepem sprejemu, ki ga je doživel v hrvatskih obmorskih krajih je prispel koncem preteklega tedna naš mladi kralj na Bled, da prebije nekaj časa na odmoru v svojem dvorcu Suvoboru. Da bi pokazali svoje veselje in radost nad prihodom Nj. Vel. kralja so prebivalci Bleda in okolice okrasili svoje hiše z državnimi zastavami. Tudi vse hiše, ki stoje ob cesti od železniške postaje v Lescah do Bleda, so bile prav tako okrašene z zastavami. Železniška postaja Lesce—Bled je bila zlasti lepo okrašena z zelenjem in zastavami.

Nj. Vel. kralju so bile prirejene navdušene manifestacije od ogromnega števila naroda, ki se je zbral na kolodvoru k sprejemu. Takoj po prihodu vlaka je stopil v salonski vagon brigadni general Dekaneva, ki je kralju podal raport. Nato je Nj. Vel. kralj nasmejan izstopil iz salonskega vagona v spremstvu adjutantov brigadnega generala Dekaneve, bana dr. Natlačena in polkovnika Petroviča. Vsi navzoči so navdušeno vzklikali: Živel kralj! Učenka 4. razreda ljudske šole Milica Pandere je izročila kralju lep šopek cvetja. Kralj je sprejel šopek in se rokoval z deklico in dečkom, ki je stal poleg nje, medtem ko so vsi prisotni navdušeno vzklikali: »Živel kralj!« Na spontane in dolgotrajne pozdrave je kralj odgovarjal z mahanjem roke.

Nj. Vel. kralj Peter II. je nato odšel skozi špalir gospa in deklet, ki so ga obsipale z rožami ter ga pozdravljale z navdušenimi vzkliki in stopil v svoj avtomobil.

Med neprestanimi ovacijami se je Nj. Vel. kralj počasi vozil do dvorca Suvobora, na katerem so ob njegovem prihodu razobesili kraljevo zastavo v znamenje, da se vladar nahaja v dvorcu.

Vsi, ki so prisostvovali sprejemu Nj. Vel. kralja Petra na železniški postaji Lesce—Bled in na Bledu, pripovedujejo o spontanem in lepem sprejemu, ki ga je doživel kralj. Prebivalci Bleda so danes posebno srečni in zadovoljni, ker se v njihovi sredi nahaja mladi kralj, ki ga vsi ljubijo in spoštujejo in katerega mu so globoko vdani.

Dr. Laza Marković

znani član staroradikalnega odbora, ki si je zadnje čase prizadeval, da bi pripeljal staroradikalni odbor v JRZ, je nedavno izjavil, da se zanj kot radikalna postavka vprašanje, ali ne bi bilo dobro, da se vsi radikali združijo v obnovljeni Radikalni stranki in da gredo složno na delo v korist kralja in domovine. »Vem,« je rekel dr. Marković, »da to ni lahko in da so ljudje, ki hočejo to preprečiti.«

Dr. Laza Marković je torej opustil misel na združitev vseh radikalov v JRZ. Ta možnost se mu zdi izključena.

Vprašanje sporazuma

Po poročilih beograjskih listov se bavijo z vprašanjem prenosa kompetence s centrale na banovine posebni strokovnjaki. Njihove

načrte bosta kasneje pretresala g. dr. Vl. Maček in predsednik vlade g. Dragiša Cvetković. Beograjsko časopisje smatra, da bo sporazum v najkrajšem času podpisan, zagrebško pa meni, da bo treba še precej časa, preden se bodo mogli zediniti v vseh podrobnostih.

Dr. Vl. Maček je v svojem govoru ob priliki proslave svojega 60 letnega jubileja podčrtal glavne in osnovne zahteve hrvatskega naroda za dosego ravnopravnosti v Jugoslaviji. Te zahteve so zlasti gospodarske in finančne prirode. Hrvatski narod hoče s svojim denarjem sam razpolagati.

Dr. Vl. Maček v Bosno

Zagrebski listi poročajo, da bo odšel dr. Vl. Maček začetkom septembra v Bosno, kjer bo prisostval otvoritvi planinske koče na Koprivniku blizu Bugojne. Ob tej priliki bo obiskal tudi nekatere druge večje kraje v zapadni Bosni, ki jo prištevajo k Hrvatski.

Prvaka Jugoslovanske nacionalne stranke

Bogoljub Jevtić in dr. Kojić sta odpotovala skozi Sarajevo v Dubrovnik in od tam v Crno goro, kjer bosta obdržala vrsto sestankov in poživila strankino organizacijo.

Naši izseljenci

Kongres naših izseljencev v Franciji in Belgiji. V nedeljo 9. t. m. je bil v Parizu kongres jugoslovenskih izseljencev v Franciji in Belgiji. Najstarejša organizacija naših izseljencev v Belgiji, Združenje jugoslovenskih delavcev »Jedinstvo« je poslalo na kongres 30 delegatov, Jugoslovenska zajednica v Franciji pa 80. Namen kongresa je bil, organizirati Narodno zvezo jugoslovenskih izseljencev v državah zapadne Evrope. Njena ustanovitev je bila soglasno sklenjena in za predsednika nove organizacije vseh naših izseljencev v Franciji, Belgiji, Holandiji in Luxemburgu je bil izvoljen Milan Krljević. Kongres je bil zaključen z navdušenimi manifestacijami kralju Petru II. in Jugoslaviji.

Pravilnik o loterijah in tombolah

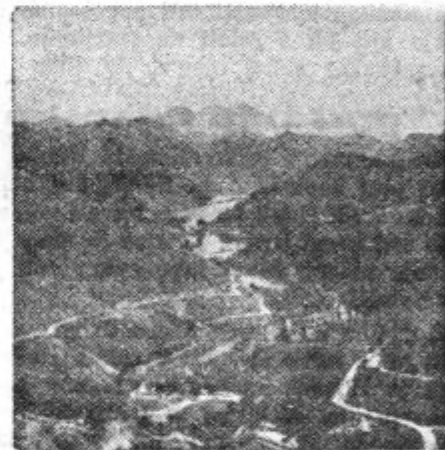
Kmetijski minister je izdal pravilnik o loterijah, tombolah in drugih sličnih igrah (srečolovih). Po pravilniku sme minister dovoliti posameznim ustanovam prirejanje loterij, tombol in podobnih iger. V bodoče se nobena taka prireditev ne bo smela prirediti brez dovoljenja kmetijskega ministristva. Loterije se bodo smele dovoljevati, če bodo njih dobitki v blagu ali pa če bo skupna tržna vrednost dobтков znašala najmanj polovico vseh izdanih srečk. Število in cena izdanih srečk se bosta določili glede na svrhu igre in druge okoliščine, posebno pa na velikost in socialni značaj kraja, v katerem se bo igra vršila. Minister sme dovoljevati tombole z denarnimi dobitki pod pogojem, da znašajo tudi ti najmanj polovico brutto zneska izdanih kart.

**Dobro namočeno
na pol oprano**

Ženska hvala vsebuje milo, ki razkrajja in odpravi velik del nesnage že ponoči, med nama, kanjem. Obenem vodo zmehča, tako da si pri pranju perila z Žensko hvalo prihranite polovico dela.

Prošnje za dovoljenje iger je treba predložiti kmetijskemu ministristvu preko pristojnih upravnih oblasti prve stopnje. V prošnji bo treba označiti vrsto igre, kakor tudi svrhu igre. Pristojna upravna oblast bo oddala prošnjo banski upravi in ta kmetijskemu ministristvu obenem s svojim poročilom glede števila in cene srečk ter z vsemi obvestili o velikosti in socialnem značaju kraja, v katerem naj se vrši zaprosena prireditev. Istemu prosilcu se sme dovoliti prireditve le ene igre v teku enega koledarskega leta in le v kraju, kjer ima svoj sedež ali bivališče.

Dolina reke Crnojevića s Skadarskim jezerom, ki ga bodo osušili.

Zahlebe kočevskih rudarjev

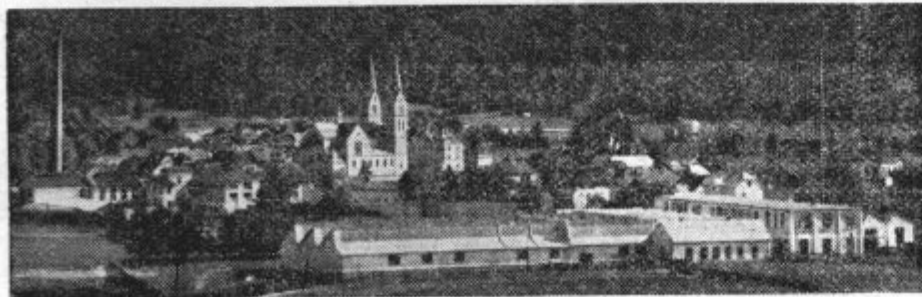
Posvet o obupnih razmerah kočevskih rudarjev. V prostorih ljubljanske delavske zbornice se je vršila pretekli teden konferenca o rudarskih razmerah v Kočevju. Konferenca so se udeležili zastopniki kočevskih rudarjev Delavske zbornice in javnih oblasti. Kočevski rudarji so predložili naslednje zahteve, ki bodo predmet ukrepanja merodajnih oblasti:

1. da ostanejo zaposleni vsi rudarji in se ne izvede niti najmanjša redukcija sedanjega staleža;

2. da se zasigura vsaj 20 dni dela v mesecu;

3. da se v času, dokler ne bo zasigurana taka zaposlitev, materialno podpro stradalajoče rudarske družine.

Direkcija drž. železnice naj takoj obnovi svoječasnno že stavljeni predlog, da se s takojšnjo veljavnostjo kontingent dobave premoga iz rudnika v Kočevju za železnice v dravski banovini zviša od 1000 na 1500 ton, za bodoče budžetno leto pa naj se zasigura mesečni kontingent 2000 ton. Organizira naj se tudi javna pomožna akcija, katere vodstvo naj prevzame poseben odbor.

Pogled na mesto Kočevje, kjer se rudarji tamošnjega rudnika prav sedaj bore za dosego svojih pravic, o čemer poročamo v današnjem listu.

Kaj se godi po svetu

Pogajanja v Moskvi

še vedno niso končana, dasi je svetovni tisk že ponovno napovedal njih bližnji zaključek. Po zadnjih vesteh sta Francija in Anglija zopet toliko popustili, da je pričakovati v kratkem povoljnega izida.

Med Nemčijo in Rusijo

so se v Berlinu začela gospodarska pogajanja. Rusko delegacijo vodi Bagarin, namestnik ruskega trgovinskega zastopnika v Berlinu, Nemčijo pa zastopa član nemškega zunanjega ministrstva Schnorre.

Nekateri trdijo, da gre tu tudi za politična pogajanja in da Nemčija ponuja Rusiji nenapadno pogodbo za dobo 25 let, vendar je težko reči, koliko je na teh poročilih resnice. Vsekakor pa take vesti dokazujejo, da je težišče sodobne evropske politike na vzhodu, torej v slovanskem območju.

Anglija — Nemčija

Pred kratkim so se kot najnovejša senzacija razširile vesti o tajnih pogajanjih med Anglijo in Nemčijo.

Gre za angleški predlog o razorožitvi. Ako bi Nemčija po teh pogajanjih začela doma razoroževati, bi jele izvajati razoroževanje tudi demokratske države. Anglija bi v tem primeru dovolila Nemčiji večje posojilo, da bi mogla pretvoriti svojo vojno industrijo v mirnodobsko delovanje. Vse evropske kolonialne države bi v tem primeru bile pripravljene sodelovati pri načrtu za novo razdeljevanje kolonialnih dobrin.

V Nemčiji teh vesti niti popolnoma ne zanikujejo niti jih v celoti ne potrjujejo, dokaz, da je vsekakor nekaj resnice na njih.

Vprašanje Gdanska

je zašlo na mrtvo točko. Nemški uradni krogi slej ko prej naglašajo, da Nemčija v nobenem primeru zaradi Gdanska noče izzvati vojne. Zraven pa isti krogi trdijo, da sme in more biti to vprašanje rešeno samo tako kakor želi in zahteva Nemčija.

Ti dve izjavi seveda druga drugi nasprotujeta in ju je težko spraviti v sklad. Dokazujeta pa, da je Gdansk še vedno nevarno ognjišče, kamen spotike, ki lahko prej ali slej povzroči veliko zmedo, ako se prej ne posreči najti za obe strani sprejemljivega izhoda.

Kentski vojvoda veliki mojster angleških framazonov

Angleško časopisje poroča, da je bil kentski vojvoda svečano proglašen za velikega mojstra angleških svobodnih zidarjev (framazonov). Svečanosti je prisostvovalo 13.000 framazonov.

Mrka petindvajsetletnica

Komaj četrt stoletja je v nedeljo 23. t. m. minilo izza dne, ko je nekdanja Avstro-Ogrska

tedanji mali kraljevini Srbiji izročila prosluli ultimatus, s katerim je sprožila štiriletno vojno.

Upanje dunajskih diplomatov, da bodo z nekakim kazenskim pohodom ustrašovali Srbijo in jo v kratkem času podjarmili, se je izkazalo za napačno. Ze v kratkem času je razvoj dogodkov izpričal, da je pravica in čast naroda, čeprav je po številu majhen, močnejša ko vsako nasilje.

Zopet preživljamo usodne trenutke, ki lahko za kdo ve kako dolgo dobo odločijo bodočnost mnogih narodov.

Želja kmetskega življa po vsem svetu je mir, ne mir v topovih, ampak v plodnem in uspešnem delu.

Program

za velike koniske dirke na Krškem polju

dne 6. avgusta t. l. popoldne na Krškem polju. Ker so v Beogradu za dne 6. avgusta določene koniske dirke preložene, se po večini dirkači, ki so bili namenjeni v Beograd, udeležijo dirk na Krškem polju, vsled česar se tudi program oziroma propozicije spremenijo kakor sledi:

1. Dirka »Krško«.

Nagrada: Din 1000— (500—, 250—, 150—, 100—) za dve in triletnje konje, vzgojene v Jugoslaviji. Proga 1600 m. Za vsakih Din 1000— 20 m doklade. Popusti: Majden 20 m, dveletni 80 m. Konji, ki so samo po očetu ameriške pasme 20 m. Konji kmetske reje in v kmetski posesti 20 m. Vloga Din 20—.

2. Dirka »Dravske banovine«.

Nagrada: Din 1400— (800—, 300—, 200—, 100—). Heat vožnja 2 od 3 za 4 do 12letne konje. Proga 1600 m. Distančni drog 160 m. Za vsakih Din 1000— 20 m doklade. Maksimalna doklada 200 m. Popusti: Majden 20 m, vozačem, ki še niso zmagali 20 m, konjem kmetske reje in v kmetski posesti 20 m. Vloga Din 30—.

3. »Zagrebska jahalna galopna« dirka.

Nagrada: Din 1000— (500—, 250—, 150—, 100—) za zagrebske jahalne konje. Proga 1800 m, brez zaprek in brez izenačenja teže. Vloga Din 20—.

4. Dirka »Dravske banovine« drugi heat.

5. Internacionalna enovprežna dirka.

Nagrada: Din 2000— (1200—, 400—, 250—, 150—). Proga 2200 m za štiriletnje in starejše konje iz vseh držav. Temeljni položaj Din 5000—, za vsakih nadaljnih Din 5000— 20 m doklade do maksimalno 160 m. Popusti: Majden 20 m, konji kmetske reje in v kmetski posesti 20 m ev. kumulativno, Vloga Din 40—.

6. »Dolenjska« dirka.

Nagrada: Din 800— (400—, 200—, 150—, 50—) za 3 do 12letne jugosl. toplokrvne kmetske konje (za konje, ki niso registrirani pri centrali). Proga 2400 m. Doklade: za vsako zmago 20 m. Popusti: triletni 20 m, majden 20 m. Vloga Din 20—.

7. Dirka »Dravske banovine« tretji heat.

8. »Kmetska jahalna galopna« dirka.

Nagrada: Din 600— (300—, 150—, 100—, 50—) za posestnike kmetske s kmetskimi konji, rojeni v Jugoslaviji brez zaprek in brez izenačenja teže. Proga 1800 m. Vloga Din 20—.

9. Spominska dirka Rudolf Warren-Lippitt.

Dvovprežna vožnja. Nagrada: Din 1100— (600—, 250—, 150—, 100—) za triletnje in starejše konje vseh krajev. Proga 2800 m. Za vsakih Din 3000— 20 m doklade. Maksimalna doklada 240 m. Popusti: triletnim 20 m, majden 20 m, vozovom z zelenimi obroči 40 m, konjem kmetske reje in v kmetski posesti 20 m. Vloga Din 40—.

10. »Zagrebska jahalna galopna« dirka z zaprekami.

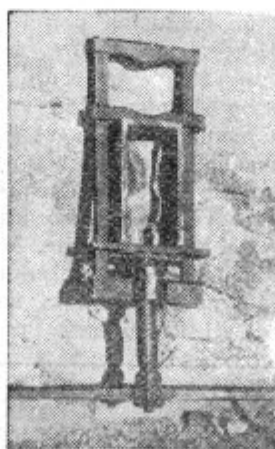
Nagrada: Din 1000— (500—, 250—, 150—, 100—). Proga 2700 m z zaprekami, za zagrebske jahalne konje. Vloga Din 20—.

Vstopnina: sedeži 10—, 5—, stojišča 3— din.

Stojnina: avtomobili 10—, motocikli 5—, kolesa 2— din.

Po končanih dirkah se vrši v nalašč zato postavljenih paviljonih velika kmetska veselica.

Za okusna jedila, dobro pijačo, vsestransko razvedrilo in točno postrežbo bo preskrbljeno!

Od leve proti desni: Pred kratkim je v Gallspachu umrl čudodelni zdravnik prof. Valentin Zeileis, ki je zdravil z magnetizmom in vzbujal mnogo pozornosti. — Nemški minister H. Goering. — Giljotina, priprava za obglavljanje na smrt obsojenih, je v Franciji v rabi izza dni revolucije. — Winston Churchill, o katerem se vedno pogosteje sliši, da bo vstopil v angleško vlado in morda bistveno vplival na razvoj angleške zunanje politike. — Ibn Saud, arabski Napoleon, dela Angležem hude preglavice.

Kmetška mladina

Velika manifestacija na severni meji

Društvo kmetških fantov in deklet Sv. Jurij ob Ščavnici vabi na slavnostno otvoritev

DOMA MATIJE GUBCA

v nedeljo 30. julija 1939.

Spored:

Predpoldne:

1. ob 4. uri zjutraj budnica;
2. ob pol 9. uri koncert;
3. ob pol 10. uri skupna udeležba pri sveti maši;
4. ob 11. uri slavnostna otvoritev doma;
  - a) otvoritveni govor predsednika društva;
  - b) slavnostni govor (državna himna);
  - c) pozdravni govori — govorijo: predsednik Zveze iz Ljubljane, zastopniki hrvatske in srbske kmetške mladine in zastopniki prijateljskih organizacij;
  - d) otvoritev doma (Hej Slovani);
  - e) povorka: polaganje venca pred spomenikom kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Popoldne:

1. ob 3. uri narodni običaji;
2. ob 5. uri »Za staro pravdo«, zgodovinska narodna igra s petjem v petih dejanjih od E. Tirana.

Vozni red: Udeleženci naj se poslužijo nedeljske povratne karte. Zadnja železniška postaja Bučevci na progi Ormož—Ljutomer—Gornja Radgona. Vlaki odhajajo: iz Ljubljane ob 0.45. uri zjutraj; iz Maribora ob 5.26. uri zjutraj. Avtobusna zveza iz Maribora ob 6. uri zjutraj z glavnega trga, oziroma z glavnega kolodvora.

Prijavite udeležence in reflektante za kosilo društvu najpozneje do petka 28. t. m. Povratne zveze so zelo ugodne.

Prireditve se bo vršila ob vsakem vremenu.

Na to manifestacijo vabimo vse prijatelje kmetške mladine in vsa prijateljska društva. Naša severna meja vas kliče in vabi!

Pripravljalni odbor.

Gorje pri Bledu

Prejšnjo nedeljo se je vršila širša seja kmetškolavske mladine v Gorjah, ki se je udeležilo lepo število naprednih fantov in možakarjev iz vse blejske okolice. Ta seja je imela na dnevnem redu razpravo o prireditvi kmetško-mladinskega praznika v Bohinju.

Tovariš Frčej Miha iz Zasipa je obširno poročal o tem, da prirede letos v avgustu bohinjska društva kmetških fantov in deklet velik kmetškomladinski praznik v Bohinju tik ob Jezeru, katerega bi naj se vsa naša napredna društva v čim večjem številu udeležila in skupno z bohinjsko kmetško mladino manifestirala za kmetško delavske pravice in za njih obstoj.

Nato je podal besedo tov. Sodji Antonu, predsedniku Društva kmetških fantov in deklet iz Česnje v Bohinju, ki se je tudi udeležil seje. Tovariš Sodja je najprvo obrazložil pomen in namen društva kmetških fantov in deklet, nato pa podal program kmetško-mladinskega praznika v Bohinju, na katerem naj bi se zbrala vsa napredna mladina.

Njegove besede smo vsi z navdušenjem sprejeli in takoj nato sklenili, da se tega praznika v polnem številu udeležimo, da pokažemo, kako močna je napredna mladina tudi pri nas.

Vsa navodila za blejsko okolico se dobijo pri tov. Frčejju Mihju, Zasip.

Vabimo pa že zdaj vse naše stare in mlade pristaje, da se praznika v Bohinju sigurno udeležijo!

Bohinjski mladini želimo, da ta praznik čim veličastneje uspe in da pokaže vso borbenost za kmetško delavske ideale in zavestnost naše gorenjske mladine. Na svidenje v Bohinju!

Sv. Jurij ob Ščavnici

Spored otvoritve Kmetškega doma pri Sv. Juriju ob Ščavnici dne 30. julija je sledeči:

I. Dopoldne. Ob 4. uri zjutraj budnica, ob pol 9. uri koncert in ob 10. uri skupna udeležba pri maši. Otvoritev doma bo ob 11. uri dopoldne. Po otvoritvi govori predsednik društva, nato slavnostni govor, govori predsednika Zveze in zastopnikov hrvatske in srbske kmetške mladine ter drugih prijateljskih organizacij. Nato bo šla povorka in položila venec na spomenik kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

II. Popoldne: Ob 2. uri narodni običaji, ob 5. vprizoritev zgodovinske igre v petih dejanjih »Za staro pravdo«.

Opozarjamo vse tovariše in prijatelje, da je zadnja postaja Bučevci. Uporabite nedeljske povratne karte in se poslužite vlaka, ki odhaja iz Ljubljane ob 0.45, iz Maribora pa 5.26. Iz Maribora pelje tudi avtobus ob 6. zjutraj s kolodvora. Prijavite se za kosilo do četrta 27. julija.

Murska Sobota

Velika medokrožna tekma koscev med Ptujskim in Murskosoboškim okrožjem kmetških fantov in deklet se vrši v nedeljo dne 6. avgusta za prva okrožja. Opozarjamo že sedaj vse prijatelje kmetško-mladinskega pokreta, da bo to letos največja prireditve kmetške mladine v Prekmurju. Podrobni program bomo objavili prihodnjič.

Novo mesto

Letošnji praznik »Dolenjske kmetške mladine« se vrši v Novem mestu. Priprave so v teku in bomo o vseh podrobnostih v kratkem poročali.

Donačka gora

Okrožja kmetških fantov in deklet v Ptuj, Ljutomeru in Celju so pripravljala velik izlet na Donačko goro dne 2. julija, pa je vreme potek prireditve pokvarilo. Izleta so se nato udeležila samo nekatera društva iz ptujkega in ljutomerskega okrožja, ki jih je dež zalotil šele na potu. Proti poldnevu pa se je vreme vendar zjasnilo, da se je mladina povzpela na vrh in gledala čez lepo slovensko in hrvatsko zemljo. V medsebojnem spoznavanju in prijetnem razvedrilu je minil dan. Spotoma smo si ogledali tudi zdravilišče v Rogaški Slatini in vinograde v Podlehniku. Na svidenje prihodnjič.

Bohinj

Praznik »Gorenjske kmetške mladine« se vrši dne 20. avgusta po sledečem programu: 1. Ob 9. uri sprejem gostov na postaji v Bohinjski Bistrici; 2. ob 10. uri sv. maša pri Sv. Janezu; 3. od 11. do 13. ogled zanimivosti Bohinja; 4. ob 13. zbirališče povorke pri Stari Fužini na Trati; 5. ob 14. uri odhod povorke na tekmovalni prostor; 6. ob 15. uri otvoritev praznika in slovesno dvigovanje državne zastave, nato pozdravni govori, kjer nastopijo bratje Hrvati, Srbi in Čehi iz Dornvara; 7. ob

Rajši več
kakor premalo!

V tem so vsi složni. Podobno je tudi pri »Pravem Francu«, poznanim kvalitetnem kavnem dodatku, »Franc« daje vsaki kavi bolj poln, finejši okus in lepšo barvo. Zato vzemite pri kuhanju kave vedno dobro mero »Franc«, rajši več, kakor premalo.

Franck
KAVNI PRIDATEK

16. uri tekma koscev; 8. porazdelitev nagrad, narodni plesi in prava kmetška in narodna veselica. Vse v Bohinju na mogočno slavo mladega rodu! — Vsa Gorenjska društva kmetških fantov in deklet so izdelala širok podroben program, ki ga še organizirana kmetška mladina ni videla. Borci naprej!

Mirna pec

Naše Društvo kmetških fantov in deklet je predstavilo tekmo oračev na prvo nedeljo v septembru. Prosimo vse naše prijatelje, da to upoštevajo in se takrat udeležijo prireditve v čim večjem številu.

Duplje

V nedeljo dne 23. julija t. l. je priredilo Društvo kmetških fantov in deklet v prijaznih Dupljah nad Kranjem v okviru Šmarnogorskega okraja dobro uspešno tekmo žanjic.

Zjutraj je kazalo zelo slabo. Krog in krog je bila postavljena siva stena težkih oblakov, iz katerih je lilo in je razsušena zemlja hlastno lokala tako zaželjeno vlogo.

Dolgo smo omahovali, če naj sploh tekmu-jemo. Popoldne se je sicer začelo svetlikati ali po nebu so se še vedno vlačili grozeči skladi oblakov. Ko je bila ura 3 proč se je začela na cesti ob tekmovališču zbirati množica. Iz vseh bližnjih in daljnjih krajev so se začele trgati in približevati gručice kmetškega ljudstva in potrpežljivo čakale, da morejo prisostvovati tekmi. Ko se je vreme za silo popravilo, smo hitro zbrali in razvrstili povorko ter z godbo na čelu odkorakali na tekmovališče ob živahnem nadržavljanju in klicanju vaški slogi, kmetški skupnosti, kmetški časti in pravici ter mlademu kmetškemu rodu, ki tako vztrajno in odločno reže nove brazde za novo življenje delovnega ljudstva.

Zborovanje je vodil in otvoril predsednik tov. Štular Ciril, ki je pozdravil številno množico in obračunal z zaplotniškimi obrekovalci kmetške mladine.

Po svojih zanosnih besedah je predal besedo zastopniku ljubljanskega okrožja tov. Vinku Kristanu, ki je v svojem odločnem govoru prikazal dolgoletno borbo za naklonjenost mladine in obračunal s tistimi, ki to mladino izkoriščajo in izrabljajo ter odvrčajo od svojega ljudstva.

Za njim je prevzel besedo zastopnik Zveze in njen predsednik tov. Ivan Kronovšek, ki je v vznemirjenih besedah in živahnem pritrjevanju vse množice prikazal, kako se bo kmetško ljudstvo otreslo svojih zajedavcev, ki mu pijejo kri

in pozval vse kmetijske fante in dekleta, naj se povežejo v Društvo kmetijskih fantov in deklet, naj se v njem izobrazujejo in tako pripravijo za velike naloge, ki jih čakajo v bodočnosti, naloge namreč, da priborijo delu veljavo in priznanje in onemogočijo tiste, ki od teh žuljavih rok spravljajo mastne dobičke.

Po zborovanju se je pričela tekma. 17 krepkih žanjic se je z ostrimi srpi zažrla v pšenico, v ta dobri kruh, ki ga prav tistim, ki ga pride lujejo največkrat manjka. Po tekmi se je zbrala množica spet uvrstila v povorko in krenila na veselilni prostor, kjer se je razglasil izid tekmovanja in razdelile nagrade.

Notranje gorice

Društvo kmetijskih fantov in deklet je priredilo v nedeljo 23. julija spominsko svečanost za prerano umrlim kmetijskim borcev tov. dr. Janžetom Novakom. Prijazne Notranje gorice so sprejele zjutraj zastopnike kmetijsko-mladinskega gibanja, ki so prihiteli na pietetno svečanost.

Ob 9. uri se je brala v cerkvi sv. maša za dušnico; po maši pa so se zbrali na njegovem grobu številni sorodniki, kmetijski prijatelji in kmetijska mladina in položili v znak hvalečnosti vence in šopke. Nato je spregovoril v imenu Zveze kmetijskih fantov in deklet tov. Jože Blaž, ki je obudil spomine na dragega pokojnika, njegovo borbo in delo v kmetiskem gibanju. Za njim sta govorila še v imenu Kmetijsko-prosvetnega društva »Brazda« Josip Udovič in za ljubljansko Okrožje kmetijskih fantov in deklet Ivan Dovč. Fantje in dekleta so obstopili grob in ga obsuli s cvetjem.

Kmetijsko mladinsko gibanje je izpolnilo dolžnost do svojega nepozabnega borca. V srcih kmetijske mladine živi topla ljubezen do našega nepozabnega Janžeta. Njegov duh živi in bo živel z nami. Slava tebi, Janžet!

Sv. Lovrenc v Slov. goricah

Naše Društvo kmetijskih fantov in deklet je priredilo v nedeljo 9. julija t. l. svojo drugo prav lepo uspelo tekmo žanjic in sicer pri tovarišu Podhostniku v Juršincih.

Ker nam je bilo vreme lepo naklonjeno, se je že ob 2. uri popoldne pričela zbirati ljudska množica pred gostilno Podhostnik. Za tem je ob 3. uri krenila povorka na bližnjo njivo. Prireditelj je otvoril predsednik društva tov. Holec Franc, ter pozdravil delegata Zveze tov. Vladimirja Krefta, delegata pljuškega Pododbora tov. Cestnika Jurija in ostalo občinstvo.

Delegat tov. Cestnik Jurij je sporočil po zdrave Pododbora, se pohvalno izrazil o naši

lepi prireditvi ter nas pozival k složnemu sodelovanju naših društev in obenem želel društvu čim več uspeha.

Delegat Zveze tov. Kreft, ki je med nami že dalje časa dobro poznan in splošno priljubljen, je močno podčrtaval važnost dela v naših organizacijah. Dejal je, da je naše gibanje zdravo ter mora ostati neoporečeno v tovariški zavesti za našo kmetijsko skupnost. Za vse jedrnat besede je govornik želel obilo pritrjevanja in burnega odobravanja.

Za tem se je pričela tekma žanjic. Ocenjevalna komisija, katero so tvorili ocenjevalci tov. Toplak Fr., Cestnik Jurij in naše starejše priznane tovarišice, je priznala prvo nagrado tovarišici Matjašič Mariji s 24 točkami, drugo nagrado Toplak Mariji z 21 točkami, a tretjo nagrado Matjašič Juliki. Prve tri tekmovalke so prejele vsaka po eno novo obleko-dečvo, a nadaljnje pa vsaka po en srp.

Prireditelj je potekla v popolnem zadovoljstvu, a za tem se je istotam vršila še vrtna veselica z lepim srečolovom. Pred vsem so bile zadovoljne tekmovalke; saj smo vse, kolikor je bilo mogoče, nagradili z lepimi dobitki.

Posebej naj naglasimo, da je prireditelj potekla mirno in dostojno, kakor smo tega vajeni pri naših vrlih društvih.

Orlavas

V vrste našega Društva kmetijskih fantov in deklet je zopet posegla smrt in nam v kratkem času vzela dva tovariša. Prvi je umrl v celjski bolnici, zadet od srčne kapi, tov. Anton Kajtnar, star šele 34 let. Bil je ustanovni član našega društva in se je v njem vedno marljivo udeleževal, dokler mu ni daljša bolezen to onemogočila. Na društvenih in okrožnih tekmah je večkrat odnesel prvo nagrado. Na njegovem domu je imelo društvo tudi svojo streho. Ni še minilo 14 dni, ko je umrl v zagrebški bolnici že drugi tovariš Janko Žilnik, star šele 35 let. Bil je agilen član in tudi več let odbornik društva in starosta sokolske čete, dokler ga ni bolniška postelja priklenila nasé. Končno je podlegel težki operaciji na obrazu. Tovariša, počivajta v miru! Svojcem naše iskreno sožalje!

Iz naših krajev

× Ministrstvo pravde je izdalo štiri važne uredbe o sodnikih.

× Zatornico so pričeli graditi na Ljubljani pri šentpeterski vojašnici v Ljubljani. To so zadnja regulacijska dela na Ljubljani.

v območju mesta. Gradbeni stroški bodo znašali 1.700.000 din.

× Grob si je sam izbral hrvatski kmet Josip Stilić v Ličkem Novem. S svojim vnukom je odšel na polje. Nazaj grede je zavlil na pokopališče in pokazal vnuku, kje bi bil rad pokopan. Ko je prišel Stilić domov, ga je zadela kap in je še isti dan umrl.

× Posledice vročine. Pri pregledu vagonov, v katerih so vozili debele svinje v Nemčijo, so ugotovili na mariborskem kolodvoru, da je poginilo zaradi vročine 184 svinj v vrednosti blizu 300.000 dinarjev. Poginjene svinje so prodali mariborskim tovarnam za milo.

× Umrl je urednik »Ameriške domovine« v Chicagu L. Pirc. Zadela ga je možganska kap.

× Knjiga o zdravilnih rastlinah iz l. 1590. V neki knjigi o zdravilnih rastlinah iz leta 1590. čitamo naslednje: »Uživanje potrošnika (divja cikorijska), kuhanega z ječmenovim sladom, prija onim, ki čutijo kdaj bolečine v želodcu.« Pijača iz cikorijske je bila torej že v srednjem veku znana po zdravilstvu. Ko so z Vzhoda prenesli v Evropo zrnato kavo, je postala cikorijska v podobi dobre bele kave s Pravim Francom sestavni del naše vsakdanje hrane.

× Preveč pšenice, ljudje pa stradajo. Od lanske žetve je ostalo v zalogah še dva milijona vagonov pšenice v onih državah, ki jo pridelujejo. Države, ki pšenico uvažajo, jo rabijo 1.550.000 vagonov. Od lanske letne pšenice bo torej ostalo še 450.000 vagonov pšenice. Zaradi tega cena pšenice še vedno pada, zlasti ker se obeta letos rekordna letina v Ameriki. Na mednarodnih borzah stane pšenica 47 din za 100 kg. V Jugoslaviji pa stane pšenica 165 din za 100 kg, ker je državna intervencija take cene določila. Država se je odločila prisilno pomoč pri cenah tudi pridelovalcem sliv. Mi smo že davno zahtevali, da se nudi enako pomoč tudi živinorejcem.

× Iskanje nafte v Jugoslaviji. Nemški kapital je ustanovil v Jugoslaviji delniško družbo »Rudokop«, ki bo imela pravico raziskovati na področju 4000 kv. kilometrov površine ležišča nafte v Jugoslaviji.

× Mirna na Dolenjskem je postala v zadnjih letih pravi letoviščarski kraj. Od junija pa do pozne jeseni so gostje. Ne moremo pa preko tega, da bi ne opozorili gospode na občini, da uredi javno razsvetljavo tako, kakor je bila pred leti, ko smo imeli še domačo elektriko, ne pa tako kakor sedaj, ko imamo elektriko KDE. Pred par dnevi si je zlomila neka letoviščarka roko, ko je šla v temi od večerje v privatno stanovanje. Merodajni, zbudite se iz dolgačasne in nevarne egiptovske teme.

Iv. Nemec:

MOLK

(Nadaljevanje)

Fant je prišel povedat, da ste prišli. Morda bi požirek žganja, vroče je ... in ...

Hvala, hvala, samo ključje bi rad in knjige mi boste pokazali, potem vas do večera pustim.

Veste, no težko je danes, prosa še nisem vsejal, ni bilo časa in slabo vreme.

Do večera boste že končali, zato vas pa nočem motiti. Ključje vzemite, do posojilnice je sto korakov; potem še boste z lahkoto opravili s prosom.

Bila je sicer vročina, toda revizija se je pričela. Revizor se je počasi in trdno vsedel na škripajoči stol. Hitrecu pa so se med tem sprehajali mravljinici po telesu.

Razdelilnik, blagajniška knjiga, knjiga tekočih računov.

Kje so posojilne knjige?

V blagajni!

Knjiga hranilnih vlog?

Tudi!

Sedaj lahko greste, g. Hitrec. Zvečer, zlasti pa jutri boste pa morali prisostvovati!

Počasnih korakov je Hitrec zapustil posojilnico, v nogah pa so mu drhteli mravljinici. Z nakremženim obrazom je obrnil oči v valujoči oblak, ki se je podil nad njim in globoko vzdihnil.

Vse je kakor oblak ... vse izgine, tudi tisočaki so splavali med oblake!

Hitrečeva sloka in suha postava je postala še bolj zgrbančena, na obeh licih okrog ust pa so se v pol krogu vile tako globoke brazde, da bi lahko v nje položil prst. Rjavo sivkaste obrvi so na široko visele čez očesni jamici, desno lice pa mu je bilo nekoliko debelejše, ker ga je podložil z obilnim čikom.

S trudnim korakom je prilezel nazaj na njivo in se topo spustil na plug.

Idi Joža, prinesi še malo jabolčnika, v grlu se mi suši.

Ne vem, zdi se mi, da bi sod morali privzdigniti, ne vem, če bom naredil pol litra, je menil Joža.

Reci materi, naj potegne iz polnega soda.

Zakaj pa ji vi ne rečete, meni ne bo verjela! —

Tiho, mrcina.

Bom pa sam potegnil, saj sem že dvakrat preizkusil.

Idi in prinesi! Drugič pa ne gobezdaj, kar ni za otroke! —

Gnoj sem pa moral nakladati kot odrasel! Tiho! — Pijače prinesi in pazi, da ne razbiješ natege.

No, Luca, gremo Čila, no ...

Kobili sta zelo počasi potegnili, da jih je Hitrec moral celo z bičem ošvrkniti, nekje proti zahodu je bilo slišati zamolklo grmenje.

Proso mora biti v suhem posejano, je menila pri sebi Mica in krepko udarjala po trdih grudah.

Hitrec je za trenutek ustavil kobili in pogledal za temnimi oblaki, ki so grozeče pretili.

Toča je velika nesreča, je hotel ziniti Hitrec, pa se mu je beseda odločno ustavila na jeziku. Pozabil je, da z Mico ne govori, zato je hotel pokramljati o vremenu. Pred seboj je namreč še vedno gledal revizorja, med pretečimi oblaki in revizorjem pa so se mu smejali v prividu tisočaki.

Sem od Krčmarovcev je priletela jata vran in se v kolobarju vsedla na oranje.

Presneti črnuhi! —

No, Luca, gremo Čila, da prehitimo nevihto.

× **Centralni fond se množe.** V Jugoslaviji obstoja že 110 centralnih fondov, ki imajo nad poldrugo milijardo dinarjev. Te dni je bil ustanovljen nov centralni fond za gradnjo sodnih zgradb. Centralne fondе upravljajo visoki uradniki ministrstev. Hrvati zahtevajo, da se ti fondi porazdele na banovine, kar je treba pozdraviti in podpreti.

× **V Beogradu bodo gradili novo veliko državno bolnico** je izjavil minister za socialno politiko in narodno zdravje. Načrti so že gotovi in se bo z deli v najkrajšem času pričelo. Denar za gradnjo bodo vzeli iz centralnega sanitetnega fonda, ki je bil pred kratkim ustanovljen. Ze sedanja bolnica v Beogradu obstoja iz večjega števila novih pavilijonov, kljub temu bodo zgradili povsem novo bolnico.

× **Umrli je v Pakracu na Hrvatskem** upokojeni šef pravoslavnega oddelka in svetnik stola Sedmorice Josip Pobor, eden najodličnejših hrvatskih pravnikov.

× **Gimnazija Nikole Tesle** se bo imenovala gimnazija v Karlovcu, na kateri je študiral slavni jugoslovanski tehnik. Na gimnaziji v Karlovcu sta študirala tudi Stjepan Radić in Svetozar Pribičević.

× **Kmetska posojilnica ljubljanske okolice** v Ljubljani izplačuje nove vloge dnevno v vsaki višini ter daje ugodna kratkoročna posojila.

× **Gasilski kongres** se bo vršil v Ljubljani od 13. do 15. avgusta.

× **Večji gozdni požar** je nastal v bližini Trojan. Požar se je posrečilo pogasiti.

× **Huda vročina pritiska** po celi državi. Ponekod je zaradi suše pričelo primanjkovati pitne vode in na polju je nastala že velika škoda.

× **Kredit** za javna dela. Od šestmilijonskega posojila za javna dela bo sedaj na razpolago 213.75 milijonov dinarjev. Od te vsote bo porabljeno v Beogradu 130 milijonov dinarjev, dočim odpade na vso ostalo državo 83 milijonov dinarjev.

× **Časopisi** zadnje čase spet poročajo, da je beograjska policija izdala letos 14.000 potnih listov za inozemstvo raznim oddihom potrebnim ljudem. Lansko leto je bilo izdanih komaj nekaj tisoč.

× **Nesreča.** Pri Novem mestu se je zaletel z motorjem v tovorni avtomobil zagrebški študent Nikola Jurčić. Dobil je hude poškodbe. Prepeljali so ga v bolnico.

× **V Županji na Hrvatskem** je umrl Anton Belanić, ki se je v življenju tridesetkrat oženil in ločil.

× **Din 50 milijonov kredita** je odobrila PAB zvezi agrarnih zajednic v Novem Sadu za dokup zemlje tam naseljenim dobrovoljcem, kolonistom in agrarnim interesentom.

× **Velike konjske dirke na Krškem polju.** Po poročilih, ki jih dobivamo iz Krškega, bodo letošnje konjske dirke, ki se bodo vršile v nedeljo dne 6. avgusta t. l. prekašale sodeč po prijavah vse dosedanje. Dirk se udeležijo poleg priznanih dirkačev iz ljutomerskega, brežiškega, šentjernejskega in krškega okraja tudi dirkači iz Karlovca, Zagreba in celo iz Beograda. Če bo lepo vreme, se obeta, da pride ta dan na Krško polje kakor doslej druga leta na tisoče in tisoče prebivalstva iz bližnje in daljne okolice. Saj so konjske dirke na Krškem polju s tradicionalno kmetsko veselico res nekaj, kar želi videti staro in mlado.

× **Serum proti vnetju slepiča.** Ruski zdravnik dr. Weiberg, ki deluje na Pasteurjevem zavodu v Parizu, je iznašel serum proti vnetju slepiča.

× **Na južni tečaj** se zopet odpravlja ameriški kapetan Bird. Na razpolago bo imel velika sredstva, da bo mogel preiskati vse pokrajine južnega tečaja in bo skušal odkriti bogata rudna ležišča. Vse preiskano ozemlje bo proglasil za ameriško last.

× **Žrtve materinstva** je postala pri osmem porodu ga. Marija Činkoletova iz Dobruške vasi pri Škocjanu.

Iz tujine

■ **Francija** namerava zgraditi večjo vojno mornarico kot jo imajo Italijani in Nemci skupaj. Letos je splovila v morje že 16 najmodernejših vojnih ladij iz francoskih ladjedelnic.

■ **Nemško-rumunski kmetijski sporazum** je bil podpisan te dni v Bukarešti. Po tem sporazumu bodo Rumuni povečali proizvodnjo oljnatih rastlin in zgradili več tovarn za predelavo kmetijskih pridelkov.

■ **Poseben policijski uradnik** bo odslej v Pragi navzoč pri vsaki filmski predstavi ob predvajanju nemških filmov. Ta bo imel pravico, odrediti takojšnjo aretacijo vseh demonstrantov, hkratu in po potrebi pa tudi zaporo dotičnega kinematografa za teden dni.

■ **Veliki manevri nemške vojske**, pri katerih bodo sodelovale zlasti motorizirane edinice, se bodo vršili letos najprej v srednji Nemčiji; na jesen pa v Sudetih. Mar vrov se bo udeležilo orok pol milijona vojakov, končani pa bodo po dosežanju razporeditvi najkasneje do 1. septembra.

× **Angleški bombniki** so že vdrugič preleteli Francijo. Letala so preletela progo 3000 kilometrov v nepretrganem letu. Angleži hočejo dokazati, da so za vsak slučaj pripravljeni in da njihovi težki bombniki dosežejo lahko najoddaljenejša mesta v Evropi.

× **Nekatero slovaško časopisje** ostro pobija vseslovensko misel in pravi, da je Slovaki prav nič ne rabijo, ker jim je samo škodovala. Slovaki, da so dosegli lastno državo in se jim zato ni treba brigati za druge narode.

× **Angleška letalska industrija** je že tako napredovala, da krije vse potrebe angleške vojske in bo začela v avgustu dobavljati vojna letala zavezniškim državam Poljski, Turčiji, Franciji, Grčiji, Romuniji in Egiptu.

× **Izseljevanje Židov.** V teku 10 mesecev se je izselilo iz Avstrije 99.672 Židov.

× **Agrarna reforma v Siciliji.** Mussolini je objavil sklep, da se bo izvedla v Siciliji agrarna reforma in da bodo veleposestva razdeljena med kmetske delavce in tlačane (kolone). V Siciliji je namreč največ obdelovalne zemlje v rokah veleposestnikov, ki še na srednjeveški način izkoriščajo svoje tlačane.

× **Nemci** nameravajo po zgledu z Italijo tudi z drugimi državami, kjer prebivajo nemške manjšine napraviti pogodbe za preselitev Nemcev v Rajh.

× **Za oboroževanje** je vnesla Anglija v letošnji proračun dnm 180 milijard. Vsega ne bo mogla kriti z rednimi dohodki. Pomagala si bo z notranjim posojilom.

■ **Salomonovi zlati rudniki.** Judovski kralj Salomon je držal v zelo strogi tajnosti bogate izvore zlata, ki so mu prinašali neizmeren bogastvo in razkošje. Tritisoe let ni nihče vedel, kje so se nahajali Salomonovi rudniki. Nedavno so odkrili angleški raziskovalci v arabskem gorovju ob Rdečem morju 30 opuščenih rudnikov bakra, zlata in srebra. Domnevajo, da so odkrili Salomonove bogate rudnike, iz katerih je slavni in nečimurni judovski kralj dobil zlato za opremo slavnega Salomonovega templja.

× **Utrditev Helgolanda.** Nemci so izgnali z otoka Helgolanda vse tujce, nemškim državljanom pa je dovoljen dostop le izjemoma. Nemci so spremenili otok v najmodernejšo trdnjavo, odkoder bodo lahko ogrožali angleško mornarico.

× **Uradništvo in politika.** Ameriški senat je sprejel zakonski načrt, ki prepoveduje državnim uradnikom, da se pečajo s politiko.

× **Agrarna reforma v Mehiki.** Predsednik mehiške republike je izjavil, da hoče doseči z izvajanjem agrarne reforme tak končni cilj, pri katerem bo dobil vsak mehiški kmet 20 ha zemlje.

× **Ameriška industrija** je dobavila angleški vojski za 14.648.000 dolarjev vojnega materiala, Franciji pa za 9 milijonov dolarjev.

× **Vrhovno rusko sodišče** v Moskvi je postavilo bivšega poslanika v Sofiji Fjodorova Razkolnikova izven zakona, ker je svojevoljno zapustil mesto poslanika in prešel k nasprotnikom Rusije in ker se na poziv ruskih oblasti ni hotel vrniti v Rusijo. Razkolnikova ne štiti noben ruski zakon več.

× **Na nemškega maršala Göringa** je bil izvršen atentat. Neki član tajne organizacije »Fronta svobode« je izstrelil na Göringa več revolverjskih streliv. Zadel ni nič.

× **Kitajci** so sestrelili japonsko vojno letalo, na katerem je bil japonski general Tamoj Sitoj. Poleg njega je bilo ubitih še 11 njegovih spremljevalcev.

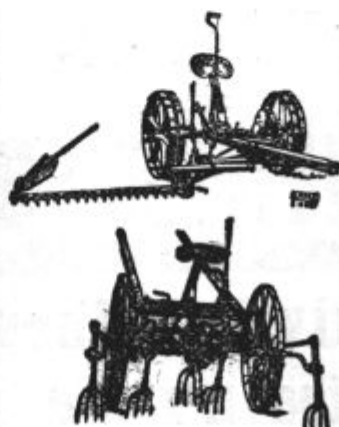
× **Ruska vlada** je vrnila neprečitano protestno japonsko noto zoper razsodbo ruskega sodišča v Aleksandrovske, ki je obsodilo japonsko petrolejsko družbo na Sahalinu na 374 tisoč rubljev kazni, zaradi kršitve delovne pogodbe.

× **Ameriške ladjedelnice** grade sedaj 101 vojno ladjo. To je največje število, ki se je kdaj gradilo v mirni dobi. Ladje bodo stale nad eno milijardo dolarjev.

× **Beguncev** iz Nemčije je v Evropi 150.000, iz Španije pa nad 300.000. Največ beguncev je pribežalo v Francijo in Anglijo. Vlade, ki morajo skrbeti za vzdrževanje beguncev, izjavljajo, da so njihove države preobremenjene z dajatvami za begunce. Jeseni se bo vršila v Washingtonu velika konferenca za nastanitev beguncev v južnoameriških državah.

× **Letalski promet** čez Atlantik. Velika prekomorska letala ameriške družbe so pričela redno obratovati med Ameriko in Evropo. Vožnja traja 28 ur. Te dni je pričelo obratovati na isti liniji tudi francosko letalo.

× **Motor brez šuma.** Švedskemu inženirju Homsonu se je posrečilo zgraditi nečujni motor. S posebnimi napravami uduši eksplozije bencinskega plina v motorju, pri čemer se njegova brzina celo poveča.

LANZ
kosilni stroj

LANZ
obračevalec za seno

so stroji,
ki jih kmetovalec potrebuje

Na zalogi jih ima stalno

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI
NOVI TRG ŠT. 3

Živinski sejmi

Na zadnjem živinskem sejmju v Ljutomeru so veljale te cene: Telice od 3 do 4-50, krave od 2 do 3-50, teleta pa po 6 din za kg žive teže. Prašiče pršutarje so prodajali po din 7— za kg žive teže.

Na zadnji svinjski sejem v Mariboru so pripeljali 195 živali, prodali pa so jih 88. Cene so bile: Mladi prašiči 5—6 tednov stari 80—100 din, 7—9 tednov 110—120, 3—4 mesece 180—240, 5—7 mesecev 310—450, 8—10 mesecev 470—515, 1 leto 710—920 din; 1 kg žive teže 6—8 din, 1 kg mrtve teže 8—11 din.

Sejmi

31. julija: v Kostanjevici, Lukovku, Smartnem pri Litiji, Semiču, Dolu pri Hrastniku, Mariboru, Pilšanu, Slov. Konjicah.

1. avgusta: v Grmožu, Ptuj, Pišecah, Trbovljah, Dol. Lendavi.

2. avgusta: v Krškem, Ljubljani, Celju, Ptuj, Trbovljah, Dravogradu, Sv. Lenartu v Slov. goricah.

3. avgusta: v Črnomlju, Mokronogu, Zagorju ob Savi, Vidmu ob Savi, Turnišču.

4. avgusta: v Mariboru, Sv. Petru pod Svetimi gorami z graščino Bizeljsko, Št. Ilju pri Velenu.

5. avgusta: v Krašnji pri Kamniku, Krki, Brežicah, Celju, Trbovljah, Črni, Lembergu, Zidanem mostu, Križevcih okr. Murska Sobota.

Čitajte in širite »Kmetški list«!

„Kmetški list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, polletno 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59, Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

KMETJE!

Ako imate kaj naprodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, inserirajte to najprej v svojem »Kmetškem listu«! — Cena malim oglašom je samo 1 din za besedo

EKONOM

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban 25-06

Dobaviša vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud, superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilekega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Illovac«, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

Kmetški hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavlj: Kmetškim dom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

Razne vrste

zdravilnih zelišč

kupuje po najvišjih dnevnih cenah
Kmetijska družba r. z. z. o. z. Ljubljana
Novi trg 3

Zahtevajte informacije — pošljite vzorce in ponudbe

T

ISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, vetbarni fisk hitro in poceni!

ISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23

TELEFON ŠTEV. 25-52

Nenadkriljiva

kolesa

znamke

„Presto“

z garancijo nudi
na ugodne obroke

Nova trgovina

Ljubljana, Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)